

Posudek vedoucího diplomové/bakalářské práce

Název práce: Podpora kognitivního rozvoje klientů v rámci Střediska sociálních služeb v okresním městě

Autor práce: Bc. Martina Pejšová

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: PsLic Jan Vyhnálek

Datum: 15.5.2015

Studentka si pro svou diplomovou práci vybrala téma kognitivního rozvoje jako součásti sociálních služeb pro seniory, vedena vlastní profesní zkušenosti pracovnice střediska sociálních služeb. Je třeba ocenit volbu náročného a zároveň velmi aktuálního a inovativního cíle, který by měl mít přesah do aplikace v rámci plánování aktivit daného střediska. Jak při výběru tématu, tak při jeho zpracování, byla autorka vedena snahou přispět ke zvyšování kvality služeb pro seniory, a neváhala se při tom pustit do velmi náročného terénu kognitivního rozvoje. Téma zpracovávala tvořivým způsobem, v poctivé snaze skloubit vlastní tvořivý přístup s nároky výzkumu a spolupráce s vedoucím práce.

Zaměření určuje široký záběr textu, který pokrývá oblast kognice, její rehabilitace, stáří a oblast sociálních služeb. Celková struktura práce je i přes tento široký záběr až na drobné nedostatky (např. kap. 2.4. by spadala lépe pod kap. 2.3., Alzheimerova choroba pod demence) poměrně logická s vyvážená. Rozsah práce její praktické zaměření na práci se seniory znesnadnil výběr literatury a vedl bohužel autorku k zahrnutí shrnujících popularizačních příruček, které nejsou ideálním zdrojem pro teoretické zpracování tématu. Některé části textu jsou tím negativně ovlivněny v uchopení témat a zpracování textu.

Cílem práce, který je prezentován až na začátku empirické části, je zkoumat, na základě jejich vlastního vnímání, zda dochází u klientů daného střediska sociálních služeb ke „kognitivní podpoře a rozvoji funkcí“ (s. 66), přičemž pro kritéria posouzení kognitivní podpory se inspiruje teorií R. Feuersteina. Pro uskutečnění svého cíle se studentka v průběhu své práce seznamovala s nesnadno uchopitelnými neopiagetiánskými kritérii procesu kognitivního rozvoje, které v teoretické části své práce přehledně pojednává. Jejich hlubší propojení s dalšími tématy textu by vyžadovalo rozsáhlejší zkušenost, která překračuje nároky na diplomovou práci. Výsledky jejího úsilí je ale možné považovat za důležitý krok pro postupné zavádění kritérií kognitivního rozvoje do oblasti sociální práce se seniory.

Z hlediska cíle a metodologického nastavení prošla práce náročným vývojem. Od původní volby kvalitativní studie založené na pozorování v průběhu vzdělávacích aktivit pro seniory

s cílem posoudit metodiku a průběh těchto akcí na základě kritérií zprostředkovaného učení, musela autorka z praktických důvodů přejít k dotazníkovému šetření seniorů. Tato změna možností empirického zkoumání vedla k nezbytné změně původního cíle a nutnosti znovu promýšlet celou metodiku. Původní cíl posouzení vlivu aktivit střediska sociální péče na kognitivní rozvoj klientů na základě kritérií R. Feuersteina se tak podařilo naplnit jen z části, autorka ale zároveň získala další informace o vnímání služeb střediska ze strany klientů, které ve své práci zpracovává. Samotnou intelektuální práci na promýšlení a změně metodiky je třeba považovat za autentickou součást samostatného výzkumu diplomandky.

Vypracování dotazníku a vyhodnocení jeho výsledků je přitom nejvýznamnější částí práce. Autorka se pokusila přistoupit k aktivitám střediska z pohledu, z kterého obvykle nebývají vyhodnocovány: jejich přínosnosti pro kognitivní rozvoj. Vynaložila přitom značné úsilí na tvorbu dotazníku a následné zpracování získaných dat. Samostatně zpracovala kritéria zprostředkovaného učení R. Feuersteina do podoby dotazníkových položek. Přestože z hlediska validity by bylo na místě vést ohledně položek diskusi, jde svým záměrem a do značné míry i výsledky o krok důležitý a nesnadný, v němž se projevuje mimo jiné i autentická motivace autorky pro podporu rozvoje klientů, s nimiž pracuje. V průběhu vyhodnocování vyplynulo, že data získaná na základě dotazníkových položek nelze z části pro původní výzkumný záměr použít. Jak již bylo řečeno, tento moment je třeba považovat za autentický výsledek výzkumného hledání autorky.

Z hlediska stylistického text občas kolísá mezi odborným a spíše hovorovým stylem, který je výsledkem snahy propojit teoretické a aplikační aspekty tématu. Text není vždy plynulý a vyzrálý, zvláště v obtížnějších pasážích, kde autorka usiluje o syntézu psychologických témat. Velký tematický rozsah práce znesnadňuje syntézu, autorka někdy jde do podrobností pojednávaného dílčího tématu, které je potom obtížné provázat s ostatními tématy respektive celkovým cílem. I zde je nutné přihlídnout k faktu, že si autorka zvolila nesnadné téma a text procházel i z hlediska jazykového a obsahového náročným vývojem, ve kterém prokázala vytrvalost a samostatnost.

Z hlediska formálního je práce bez větších nedostatků. Velmi zřídka nacházíme překlepy, gramaticky je text až na výjimky v pořádku.

Celkově hodnotím velmi kladně vytrvalé a poctivé úsilí studentky v průběhu celého vypracování diplomové práce, odvahu pustit se do náročného tématu, s cílem zlepšit kvalitu praxe, tvůrčí a samostatné zpracování tématu, flexibilitu a odbornou poctivost při práci na změnách v metodickém přístupu. Vzhledem ke stylistické nevyzrálости textu a výběru literatury navrhuji známku **velmi dobře**.